

ריקוד מעולם אחר

לפי חמש שנים נסעה גורית מסון־סקינה, ציירת ולאמת ילידת קיבוץ משאבי־שרה, לטוקיו עם בעלה היפני, יורי סקינה, וראתה לראשונה הופעה של ריקון בוטו. מאז היא חיה ביפן בין ריקני הבוטו, לומרת וחוקרת את אמנותם, את מקורה ואת הפילוסופיה שניצבת מאחוריה. במאי הקרוב ייצא ביפן ספר-אלבום על אמנות ריקוד הבוטו. את הטקסט כתבה מסון־סקינה ביחד עם ג'ון ויולה, צרפתי שהי ביפן והתאהב גם הוא בבוטו. הצילומים רובם שלה. כעת היא בישראל בחופשת מולדת עם בתה הקטנה, בת שנתיים, מבקשת להוציא את הספר גם בישראל, רוצה שיקירו את הורם הזה גם פה, שהרי מתוכו למשל צמחה להקת 'סנקאי ג'וקו'. 'היה לי מולך' היא מספרת, 'ואחרי שראיתי בפעם הראשונה הופעה של ריקון בוטו, זופעה שהשאירה עלי רושם כביר, יצא לי להכיר את שני הכוחים הגדולים של האמנות הזאת'. שניהם במקומם ריקני בלט מודרני: אוגו קוואו, היום בן שנים ועדיין רוקד, והיג'יקטה, שנפטר לפני כשנה מסרטן. כל מה שכא מהמערב נחשב כעיני היפנים טובה. היג'יקטה וקוואו החליטו, אך עוד כל אחד לדרך, לחקור דווקא את התרבות היפנית ול"י צור כשהו עכשווי שנגזר ממנה.

הם היו שונים מאוד בנישמתם לחיים. היג'יקטה הושפע מאוד מילדותו. הוא גדל בטוהוקו, האיזור הצפוני של האי המרכזי, איזור עני מאוד שנושבות בו רוחות עזות. הוא היה בן למשפחה רלה מרובני ילדים. הוריו, כרו לקיים את המשפחה, מכרו את בתם היחידה לבית בושת. מיכרון ומחאה על המעשה של הוריו הוא גידל את שער ראשו ועד ליום מותו לא הסתפר. את הכאב הזה של העוני, המוות והזנות ביקש לתרגם לשפת גוף, לריקוד. הוא אמר שהדברים האמיתיים בעולם מתרחשים בחושך. לכן אהב לרקוד באור עמום מאוד. בפעם הראשונה שהופיע במסגרת פסטיוול ריקוד ביפן, עמד כעשר רקות על בימה כמעט חשוכה ולא זו. את תחושותיו העביר באמצעות הבעות פנים, תנועות ידיים וגוף. הקהל כמעט העיף אותו מהבימה. בפעם השניה חנק תרנגול על הבימה. קוואו, לעומתו, אופטימי יותר. ילדותו עברה עליו בשלושה ככפרידיגים קטן בצפון יפן. הוא מעריץ לריקוד באור ומבטח לבטא חופש וחירות מוחלטים. כדי להמחיש זאת, הוא מרכיב לריקוד בתפקידים של נשים, כשהוא מאופר, חובש פיאה ולובש בגדי נשים.

קוואו והיג'יקטה פתחו סדנאות ללימוד הבוטו. כל אחד לימד בריכו הוא. מסון־סקינה התחילה ללכת לסדני אור של קוואו. היא היתה יושבת בצד ומתבוננת, לפעמים היתה מציינת או מצלמת וגם הרגישה איך הדברים שלו משפיעים עליה, איך היר שלה נעה אחרת על הבד ואיך העין קולטת דברים חדשים דרך העדשה. היא היתה רוצה שיודעו גם מה עומד מאחורי הריקוד המוזר הזה, השונה כל־כך מכל דבר אחר שאנחנו מכירים. היג'יקטה ראה בו את אמנות סודות החושך, קוואו ראה בו את הדרך לחי רות המוחלטת, מתן דרור לרמיון, אבל שניהם ביחד יצרו זרם אמנות חדש ומקורי.

קוואו והיג'יקטה פתחו סדנאות ללימוד הבוטו. כל אחד לימד בריכו הוא. מסון־סקינה התחילה ללכת לסדני אור של קוואו. היא היתה יושבת בצד ומתבוננת, לפעמים היתה מציינת או מצלמת וגם הרגישה איך הדברים שלו משפיעים עליה, איך היר שלה נעה אחרת על הבד ואיך העין קולטת דברים חדשים דרך העדשה. היא היתה רוצה שיודעו גם מה עומד מאחורי הריקוד המוזר הזה, השונה כל־כך מכל דבר אחר שאנחנו מכירים. היג'יקטה ראה בו את אמנות סודות החושך, קוואו ראה בו את הדרך לחי רות המוחלטת, מתן דרור לרמיון, אבל שניהם ביחד יצרו זרם אמנות חדש ומקורי.

נעמי לויצקי

גורית מסון־סקינה

